Mikroprzedsiębiorstwa 2024
(według danych na koniec 2023)

Anna Senderowicz
Departament Analiz Ekonomicznych
3 grudnia 2024

Synteza

Bank Polski

- Mikroprzedsiębiorstwa (tj. przedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 9 osób) dominują w strukturze liczby przedsiębiorstw w Polsce (98% ogółu aktywnych podmiotów), są miejscem pracy 43% zatrudnionych. Odgrywają istotną rolę w polskiej gospodarce, wytwarzając 28,2% krajowego PKB*.
- W 2023 roku nastąpiło wyraźne osłabienie dynamiki aktywności gospodarczej w Polsce. PKB zwiększył się jedynie o 0,1%, co było efektem m.in. wysokiej bazy odniesienia w przypadku konsumpcji, którą w 2022 podbił napływ uchodźców z Ukrainy oraz pogorszenia koniunktury za granicą. Wysokie ceny energii przyczyniły się do zwiększenia kosztów prowadzenia działalności, natomiast na zmniejszenie tempa wzrostu przychodów wpływ miała redukcja zapasów w firmach po ich silnej kumulacji w poprzednich latach.
- Mikroprzedsiębiorstwa charakteryzuje pozytywny trend rozwojowy, niemniej w 2023 liczba podmiotów nieznacznie zmniejszyła się. Przychody wzrosły w mniejszym stopniu niż inflacja, choć nieco szybciej niż koszty. Mikroprzedsiębiorstwa wykazują się najwyższą rentownością brutto w całej populacji przedsiębiorstw. Większość mikrofirm koncentruje się na rynku krajowym.
- Na koniec 2023 w Polsce funkcjonowało 2,3 mln aktywnych mikroprzedsiębiorstw (spadek o 1,8% w porównaniu z końcem 2022)^, które zatrudniały 4,4 mln pracowników (spadek o 1%). Roczne przychody tych firm wyniosły 1981 mld zł (+7,2%), koszty 1625 mld zł (+4,7%), a wynik finansowy brutto 356 mld zł (+20%). Niemal 36% przychodów mikrofirm było generowane przez firmy handlowe i zajmujące się naprawą samochodów, kolejne ważne obszary aktywności to budownictwo (13,4%) oraz działalność profesjonalna (7,7%).
- W 2023 działalność gospodarczą w Polsce prowadziło 25 tys. przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym. Jednostki mikro stanowiły 62% ich ogólnej liczby, natomiast w liczbie zatrudnionych udział sięgał 1,8%.
- Wyniki mikroprzedsiębiorców w 2024prawdopodobnie pogorszą się w porównaniu z 2023 ze względu na słaby popyt krajowy oraz wysokie koszty działalności wynikające z podwyżek płac minimalnych,. Oczekiwany wzrost konsumpcji prywatnej w 2025, obok zwiększonych inwestycji finansowanych ze środków UE, będzie motorem wzrostu PKB. Ryzykiem dla prognozy wzrostu polskiej gospodarki może być słabość najważniejszych partnerów handlowych, w tym przede wszystkim Niemiec.

* por. Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce 2024 - PARP

^ dane pochodzą z bazy PONT Info; informacje na temat sytuacji finansowej mikrofirm pochodzą głównie z badań ankietowych i reprezentacyjnych (formularz SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw przesłało do GUS 66,1 tys. podmiotów)

Mikroprzedsiębiorstwa zarejestrowane w rejestrze REGON a podmioty aktywne (dane na koniec 2023)

Bank Polski

Liczba aktywnych przedsiębiorstw wg liczby zatrudnionych (w tys.)

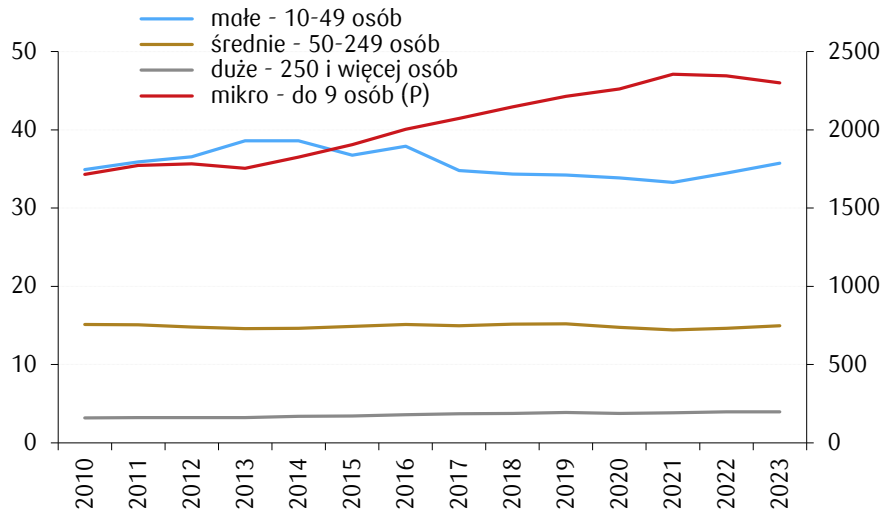

- Na koniec 2023 w rejestrze REGON zarejestrowanych było ogółem ok. 4,2 mln mikroprzedsiębiorstw, natomiast **liczba aktywnych firm mikro sięgała 2,3 mln podmiotów**.
- Dane REGON nie oddają w pełni rzeczywistości, gdyż zawyżają liczbę firm, które faktycznie funkcjonują na rynku. Przedsiębiorca, który przestaje prowadzić działalność gospodarczą, ma obowiązek zgłoszenia tego faktu w urzędzie statystycznym, jednak nie wszyscy przedsiębiorcy spełniają ten obowiązek. Spośród podmiotów mikro zarejestrowanych w systemie REGON, **podmioty aktywne, czyli faktycznie funkcjonujące na rynku, stanowią 55% ogólnej liczby firm zarejestrowanych**.

Zmiana liczby aktywnych przedsiębiorstw według liczby zatrudnionych (indeks 2010=100)

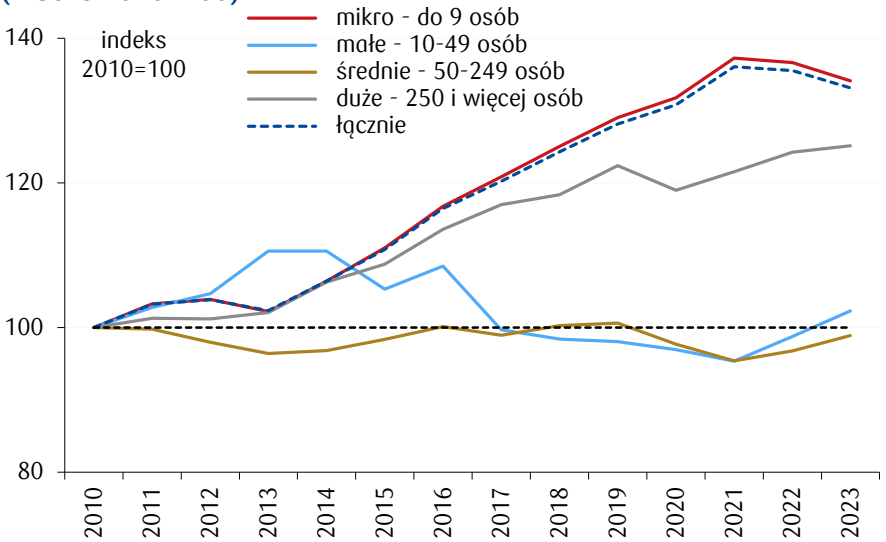

Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON i aktywnych

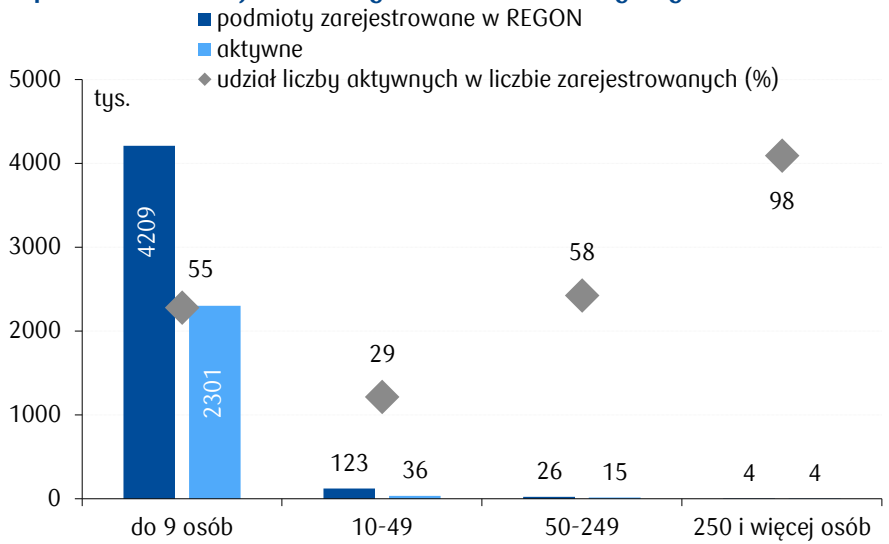

źródło: obliczenia własne PKO Bank Polski na podstawie danych z REGON oraz PONT Info

Liczba i struktura przedsiębiorstw w 2023 według wielkości zatrudnienia

Bank Polski

Udział w ogólnej liczbie podmiotów

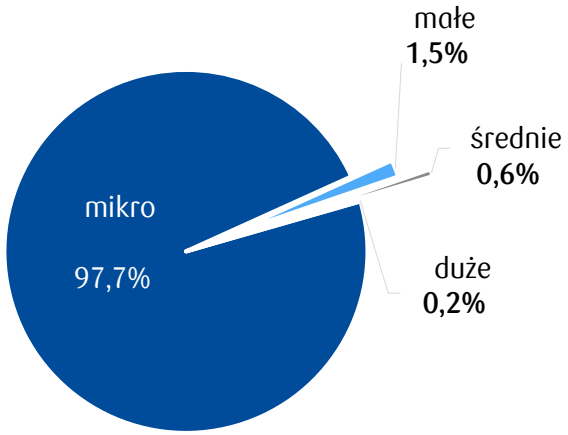

Udział w liczbie zatrudnionych ogółem

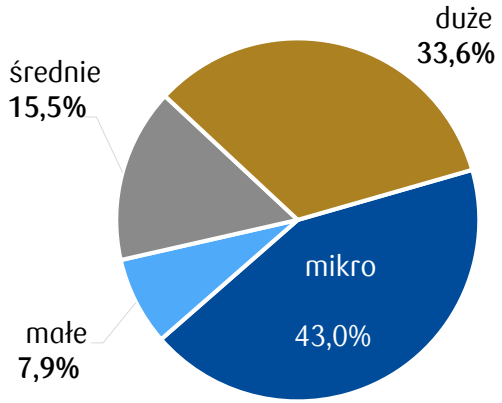

Rentowność brutto

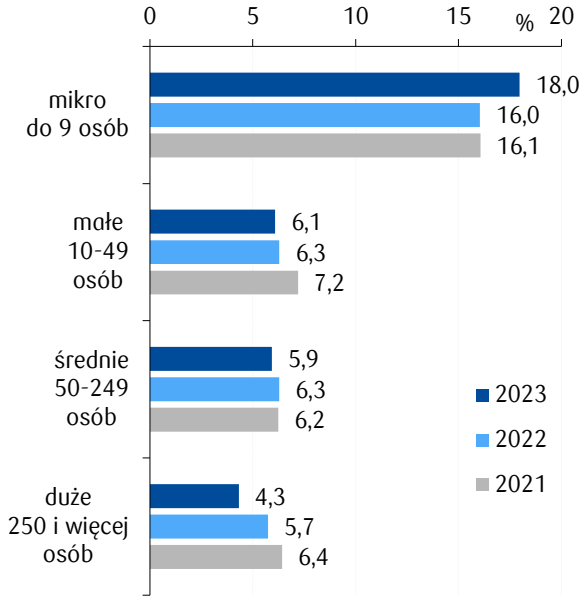

Udział w przychodach ogółem

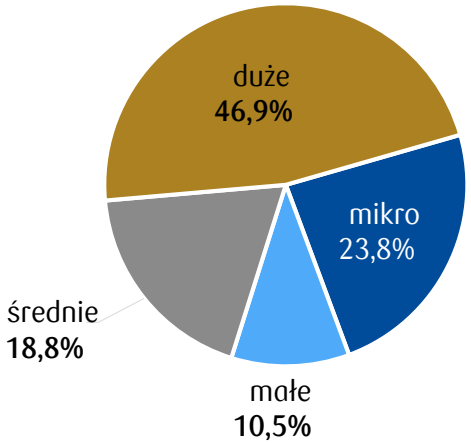

Udział w zysku brutto ogółem

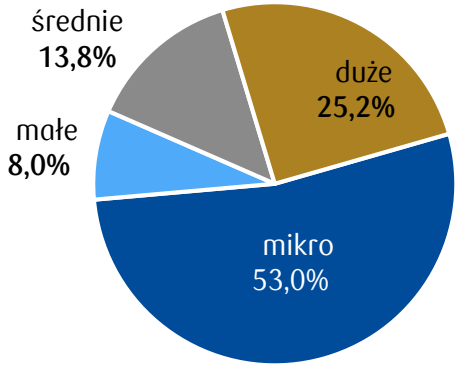

Struktura podmiotów z kapitałem zagranicznym - liczba, kapitał i pracujący

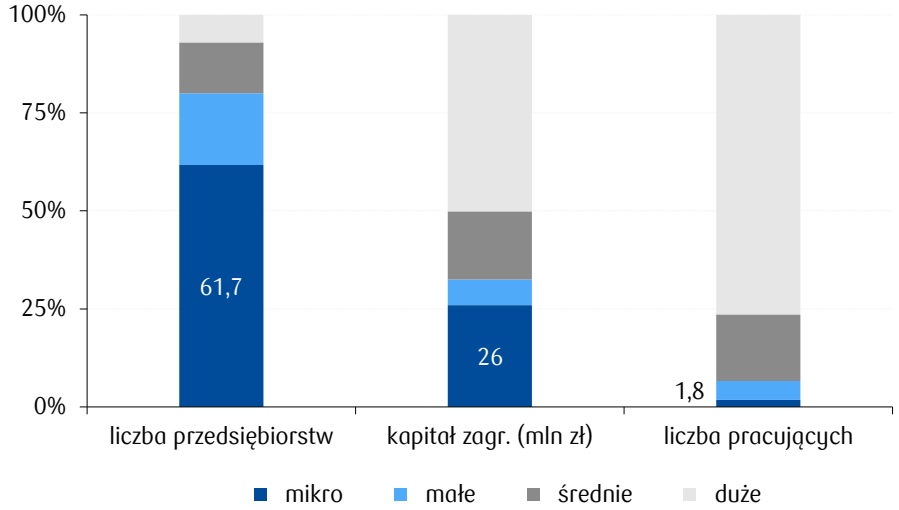

źródło: PONT Info, opracowanie PKO Bank Polski

Struktura przedsiębiorstw wg wielkości zatrudnienia w wybranych sekcjach PKD w 2023

Bank Polski

Udział w ogólnej liczbie podmiotów (%)

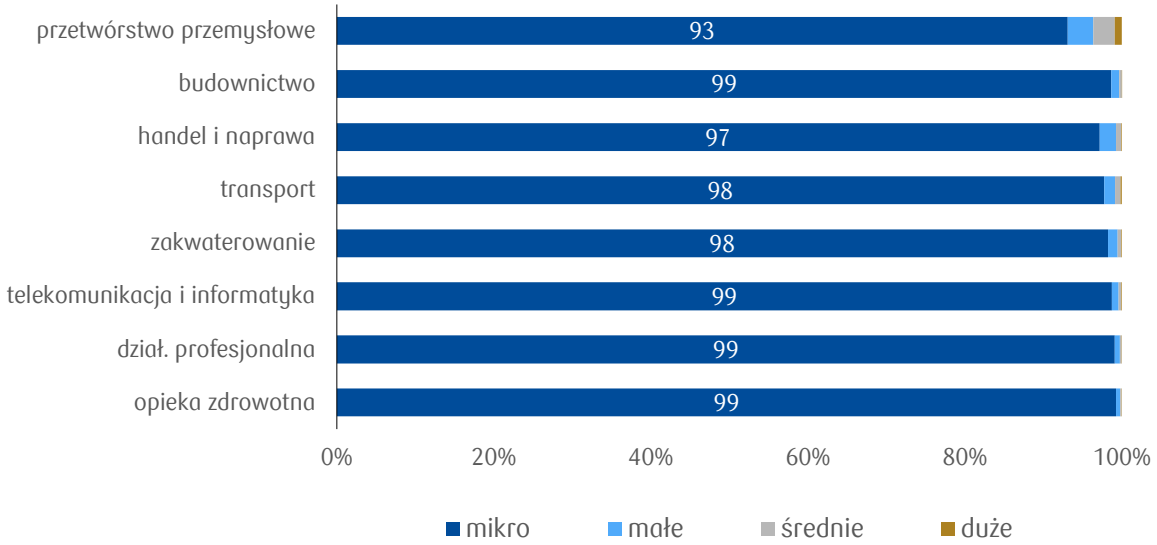

Udział w liczbie zatrudnionych ogółem (%)

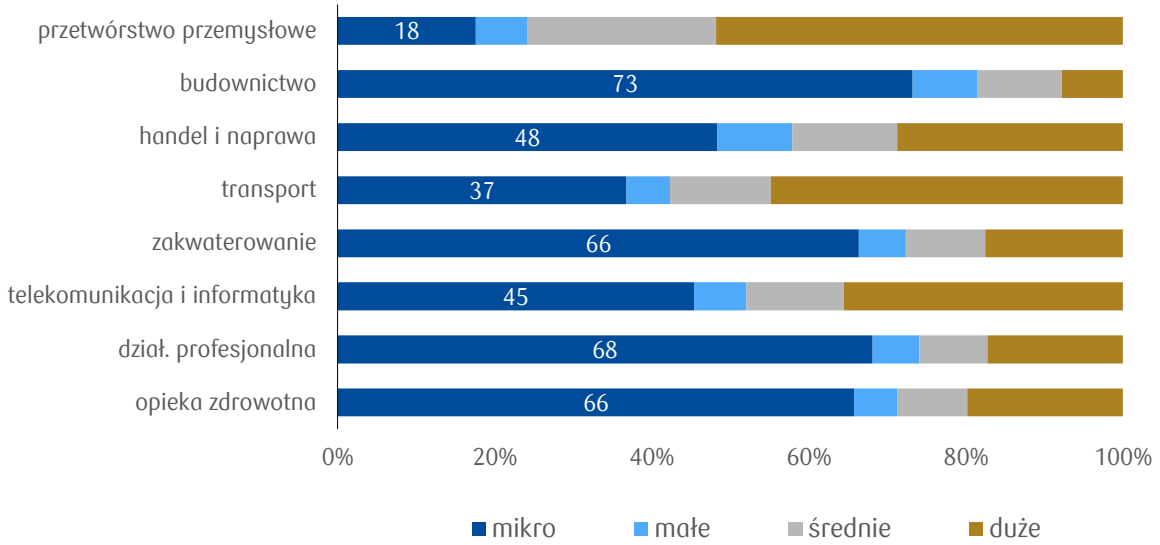

Udział w przychodach ogółem (%)

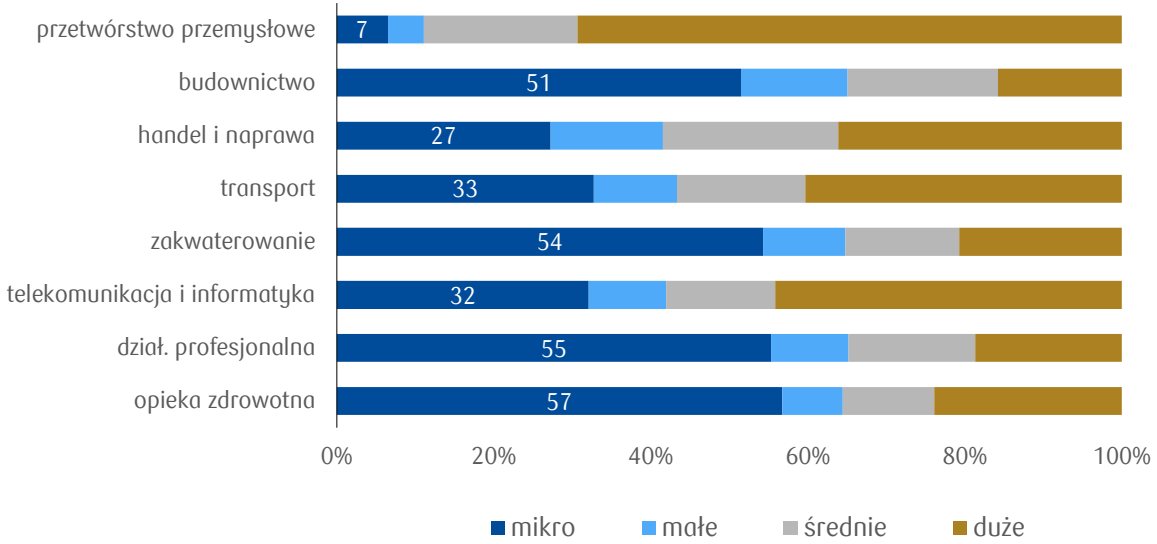

Udział w zysku brutto ogółem (%)

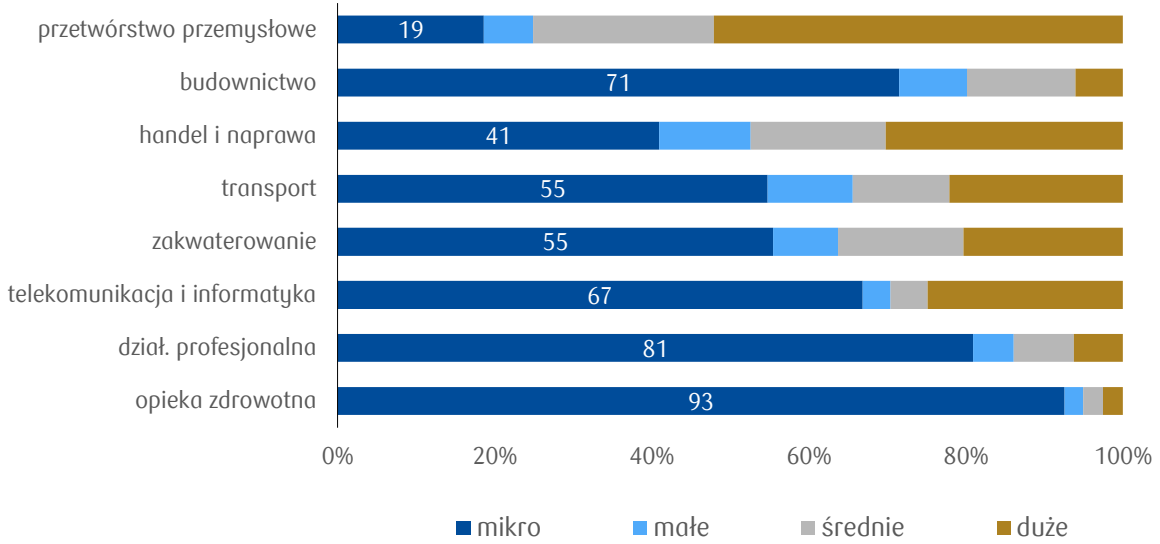

źródło: PONT Info, opracowanie PKO Bank Polski

Liczba mikroprzedsiębiorstw i zatrudnionych w mikroprzedsiębiorstwach

Bank Polski

Liczba mikrofirm

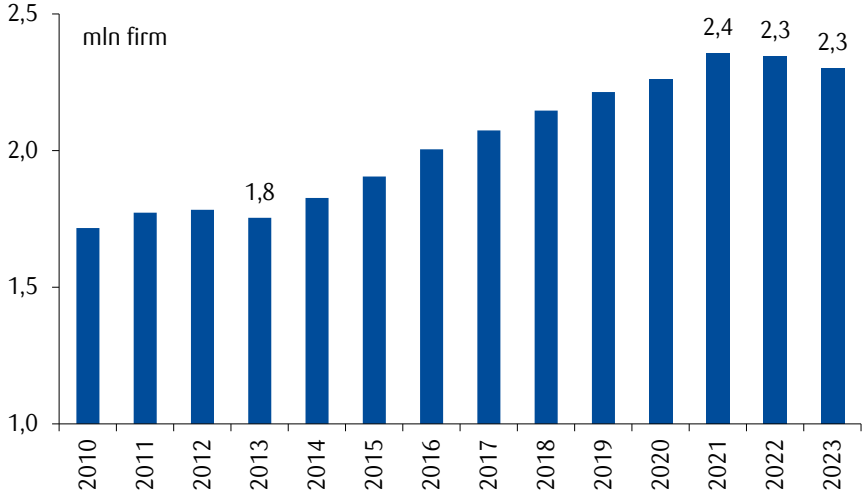

Zmiana liczby mikrofirm i pracujących (2010 =100)

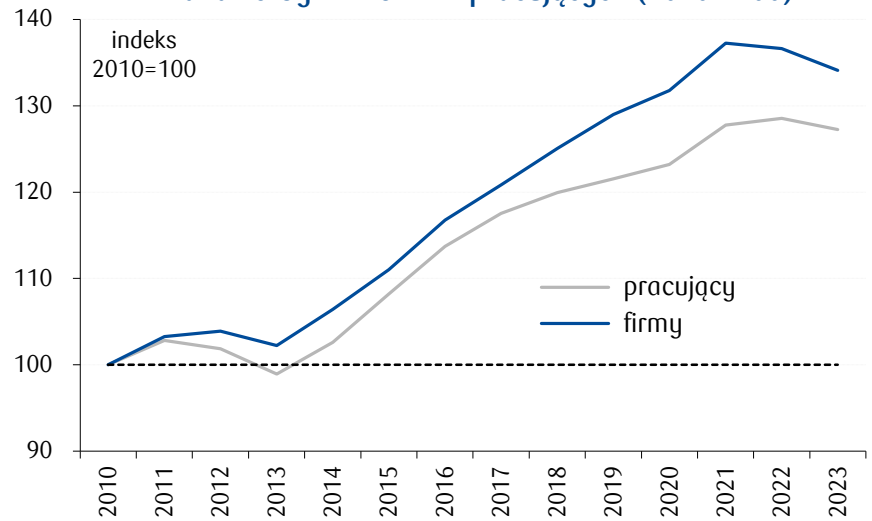

Liczba pracujących w mikrofirmach

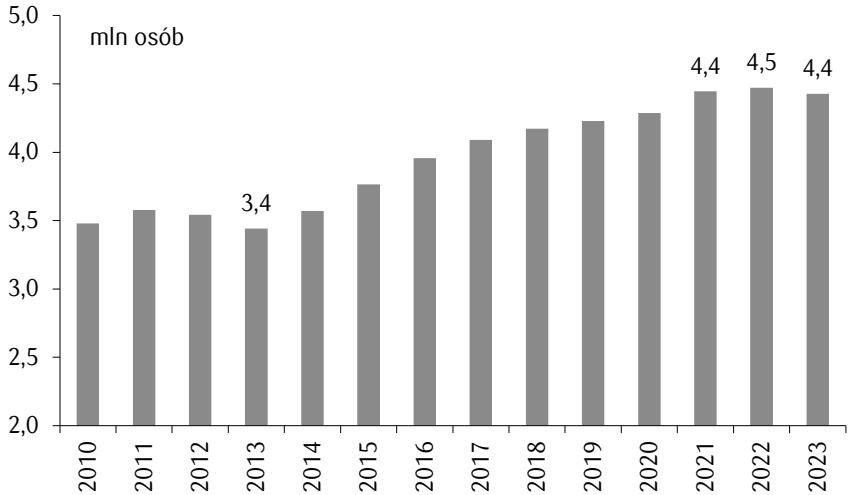

- **W 2023 roku w 2,3 mln aktywnych mikroprzedsiębiorstwach (tj. najmniejszych firmach zatrudniających do 9 osób włącznie) pracowało 4,4 mln osób.**
- Począwszy od 2010 roku liczba mikrofirm i pracujących w nich osób podlegała dość istotnym wahaniom; najniższa była w 2013. Lata 2014-2022 przyniosły wzrost liczby mikrofirm. W 2023 ze względu na silny wzrost kosztów działalności (m.in. wysokich cen energii elektrycznej i znaczących podwyżek płac minimalnych) liczba podmiotów zmniejszyła się o 43 tys. (-1,8%) w porównaniu z 2022.
- **88% mikroprzedsiębiorstw deklarowało prowadzenie uproszczonej ewidencji księgowej**, z czego 60% rozliczało się w formie podatkowej księgi przychodów i rozchodów, 25,4% prowadziło ewidencję przychodów i zakupów, a 2,5% rozliczało się w formie karty podatkowej.

źródło: PONT Info, opracowanie PKO Bank Polski

Wyniki finansowe mikroprzedsiębiorstw w latach 2010-2023

Bank Polski

Przychody i koszty ogółem

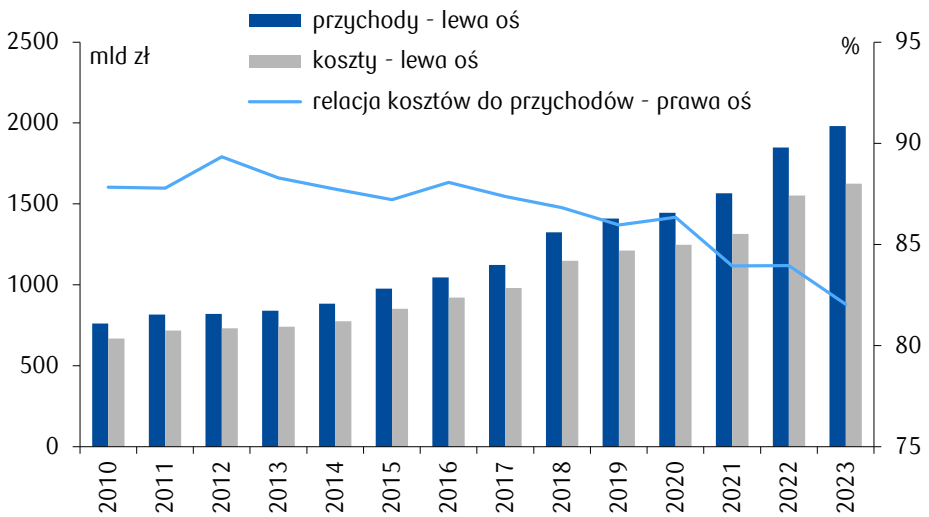

Wynik finansowy brutto i rentowność brutto

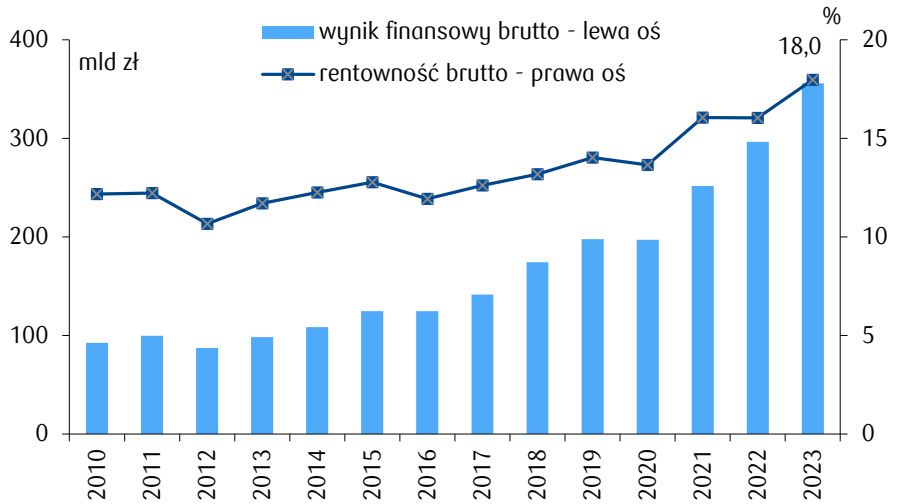

Zmiana przychodów, kosztów i wyniku finansowego r/r

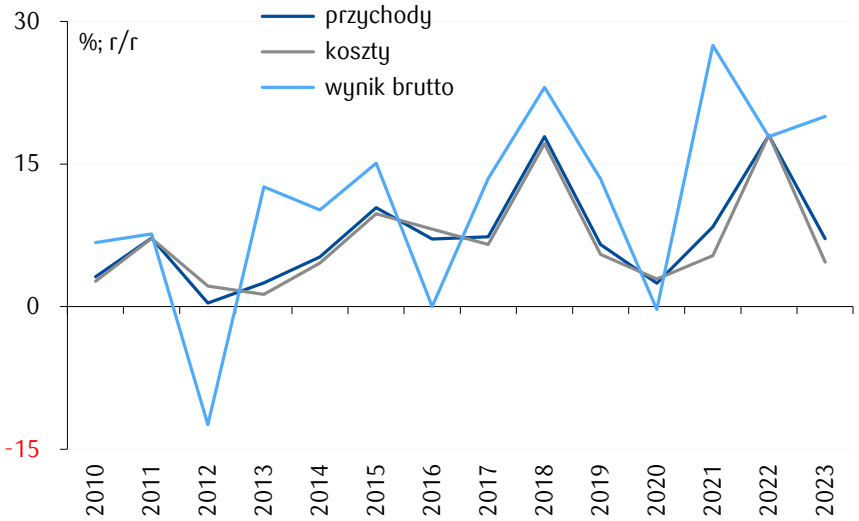

Nakłady inwestycyjne

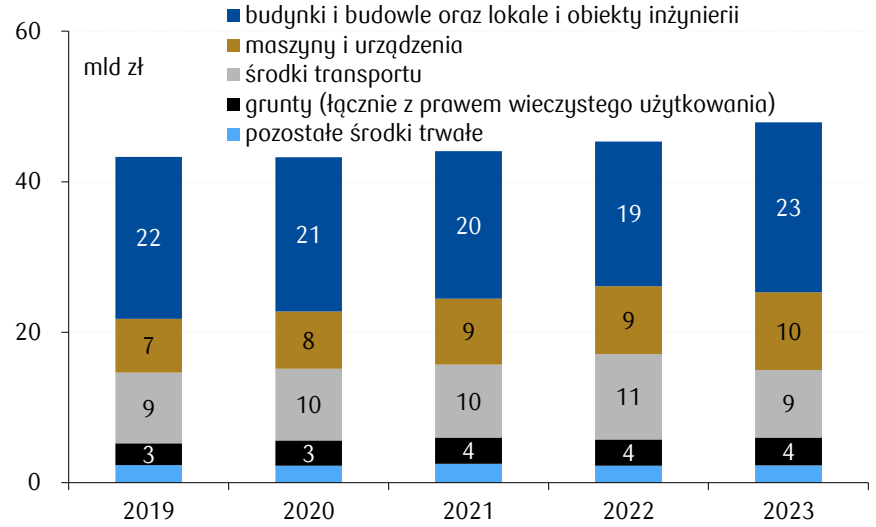

- Roczne przychody ogółem mikroprzedsiębiorstw w 2023 wyniosły 1981 mld zł (+7,2%), koszty 1625 mld zł (+4,7%).
- **Wskaźnik poziomu kosztów korzystnie obniżył się** o 2 pp w porównaniu z 2022, do 82%.
- Wynik finansowy brutto wzrósł o 20% do 356 mld zł
- **Rentowność brutto w 2023 poprawiła się** w porównaniu z 2022 o 1,9pp do 18%.

źródło: PONT Info, opracowanie PKO Bank Polski

Przychody i rentowność według rodzaju działalności

- W 2023, podobnie jak w latach poprzednich, **największa część mikroprzedsiębiorstw prowadziła działalność handlową i związaną z naprawą samochodów (18,7%)**. Kolejne grupy mikrofirm znaczące pod względem udziału w całej zbiorowości to firmy budowlane (14,8%) oraz prowadzące działalność profesjonalną, naukową i techniczną (14,3%).
- Te same trzy branże prowadzą w zestawieniu wg przychodów, choć różnice w udziałach są większe. **Niemal 36% przychodów mikrofirm było generowane przez firmy handlowe i zajmujące się naprawą samochodów**, kolejne ważne obszary aktywności to budownictwo (13,4%) oraz działalność profesjonalna (7,7%).
- **Do działalności o największej dynamice przychodów należała działalność związana z transportem** (19% w porównaniu z 2022), telekomunikacją i informatyką (18%) oraz energetyką (18%). Spadek przychodów r/r zanotowały mikrofirmy zajmujące się obsługą nieruchomości (-5,4%), prowadzące działalność górniczą (-1,3%) oraz wodno-kanalizacyjne (-1,1%).
- **W 2023 przeciętne przychody na jednego pracującego w mikroprzedsiębiorstwach wyniosły 447,4 tys. zł** wobec 413,3 tys. zł w 2022. Najwyższe były w mikrofirmach z branży energetycznej (3878 tys. zł), w obsłudze rynku nieruchomości (1006 tys. zł) oraz prowadzące działalność finansową i ubezpieczeniową (818 tys. zł).
- W przeliczeniu na jeden podmiot przychody w 2023 kształtowały się na poziomie 860,9 tys. zł wobec 788,5 tys. zł w 2022 (+9,2%).
- **W 2023 relacja między kosztami ponoszonymi przez przedsiębiorstwa a osiąganymi przychodami poprawiła się** (82% wobec 84% w 2022). Najwyższy udział kosztów w przychodach notują mikroprzedsiębiorstwa funkcjonujące w sektorze energetycznym (94%), górnictwie (93,4%), zajmujące się handlem i naprawami samochodów (91,8%) oraz zakwaterowaniem (89%).
- **Najwyższą rentowność brutto w 2023 osiągnęły podmioty z branży opieka zdrowotna (48,8%), telekomunikacja i informatyka (38,1%),** działalność profesjonalna (33,3%), natomiast najniższą podmioty z branży energetycznej (6%) i górniczej (6,6%), zajmujące się handlem i naprawą samochodów (8,29%) oraz zakwaterowaniem (11%).

Udział sekcji PKD w przychodach ogółem

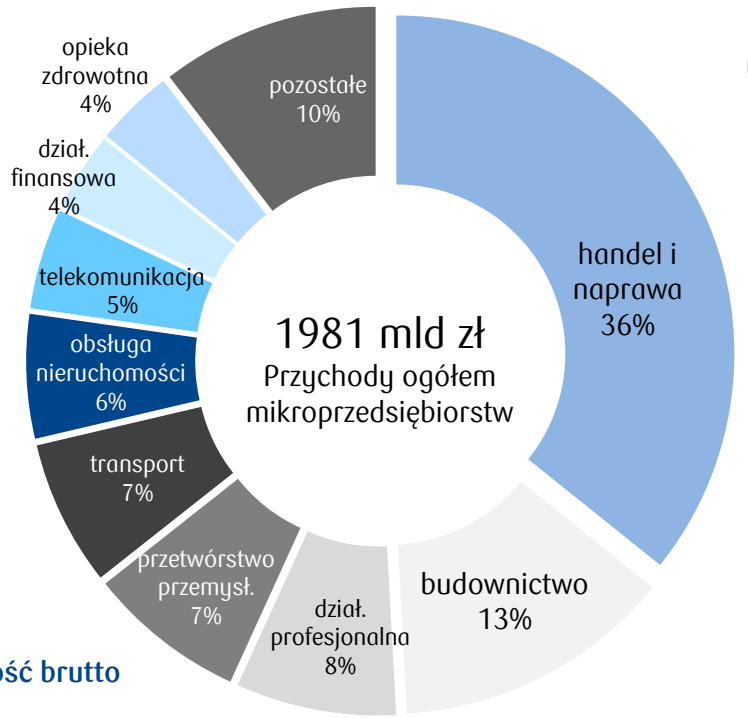

Rentowność brutto

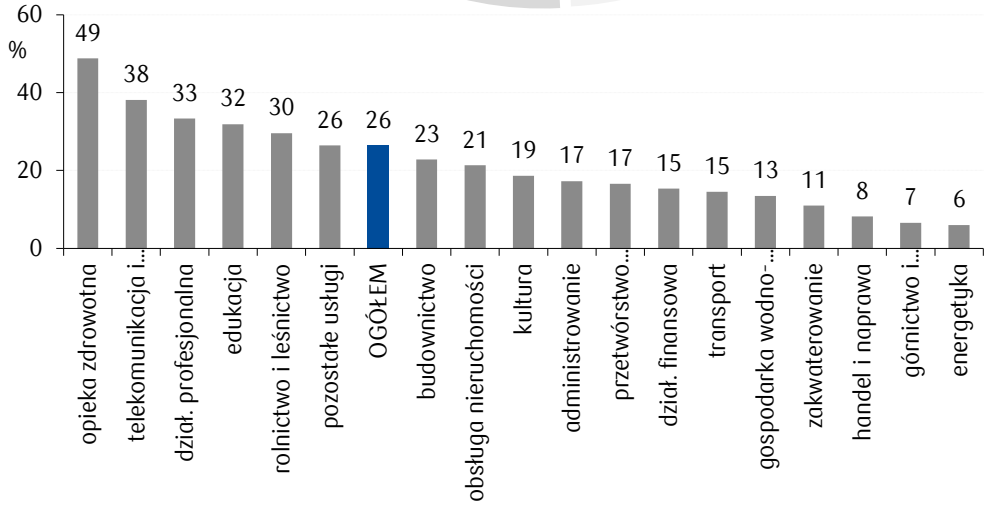

źródło: PONT Info, opracowanie PKO Bank Polski

Przychody i wynik finansowy brutto w działach przetwórstwa przemysłowego

Bank Polski

Przychody ogółem (w mld zł)

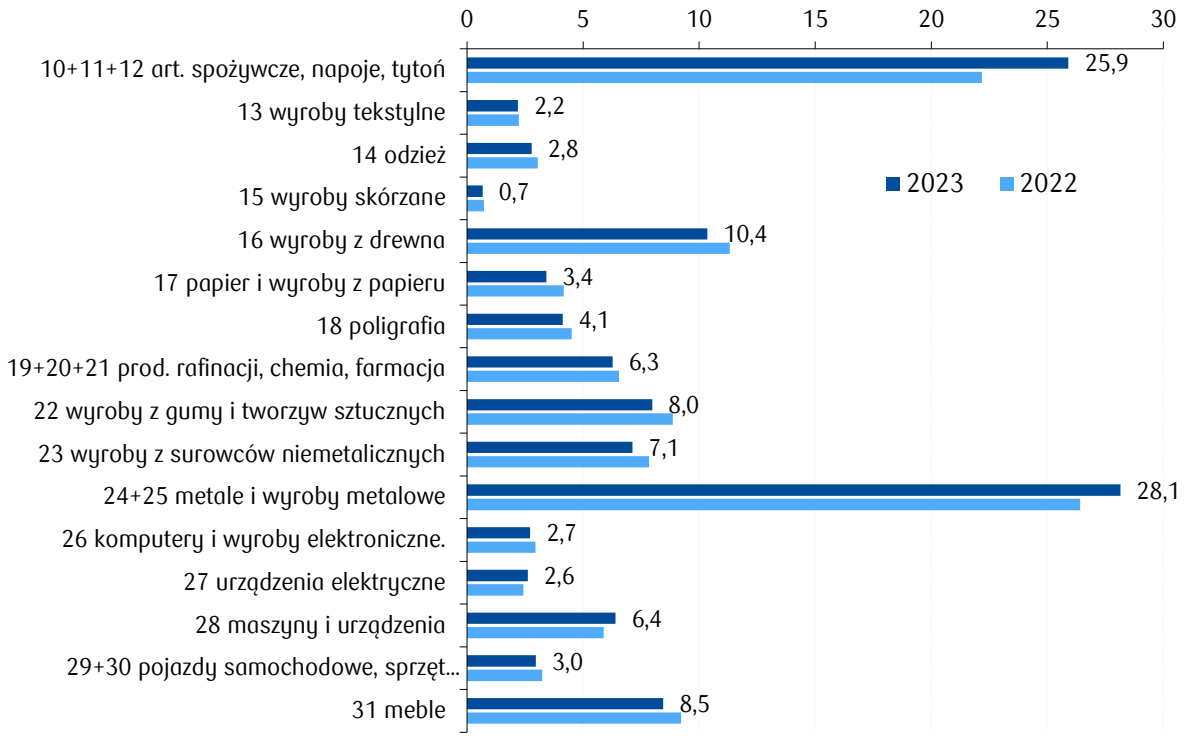

Wynik finansowy brutto (w mld zł)

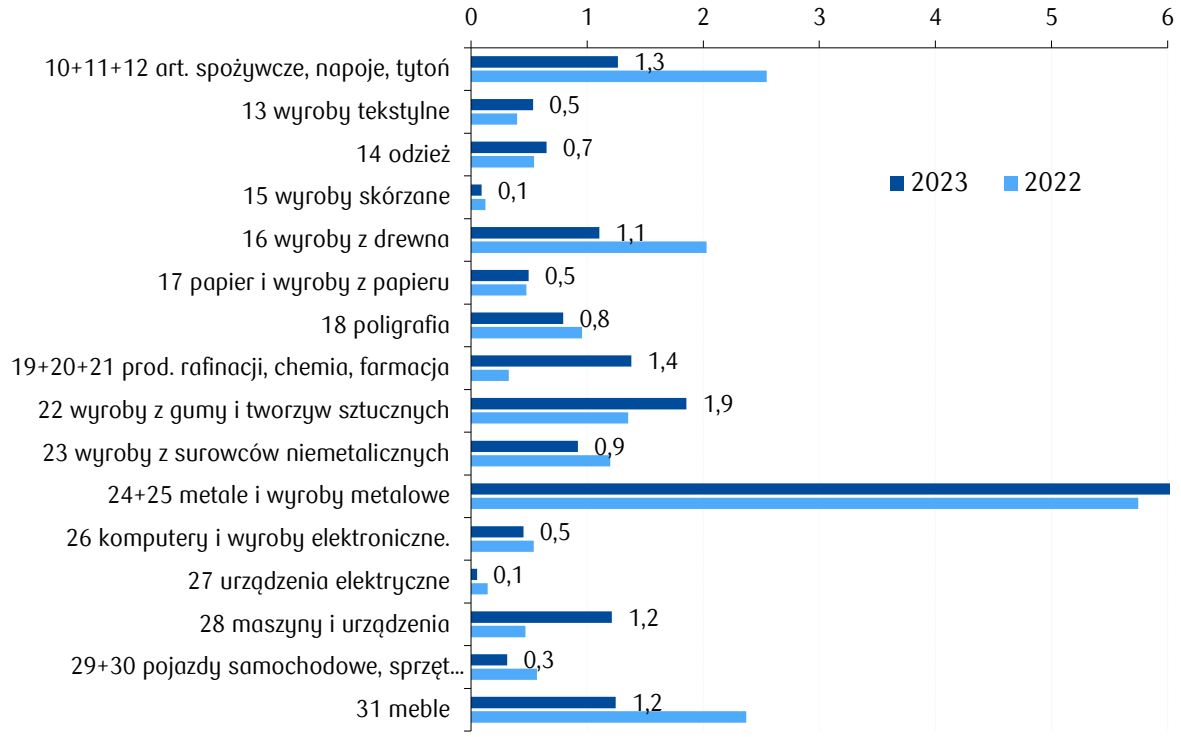

- Przychody firm mikro zajmujących się przetwórstwem przemysłowym (sekcja C) w 2023 wyniosły 149,6 mld zł (+2,3%), co stanowiło 7,6% przychodów osiągniętych przez ogół mikroprzedsiębiorstw.

- Wynik finansowy brutto firm mikro zajmujących się przetwórstwem przemysłowym (sekcja C) w 2023 obniżył się o 0,9% do 24,9 mld zł.

źródło: PONT Info, opracowanie PKO Bank Polski

Przychody i wynik finansowy brutto w budownictwie oraz handlu detalicznym

Bank Polski

Przychody ogółem w budownictwie

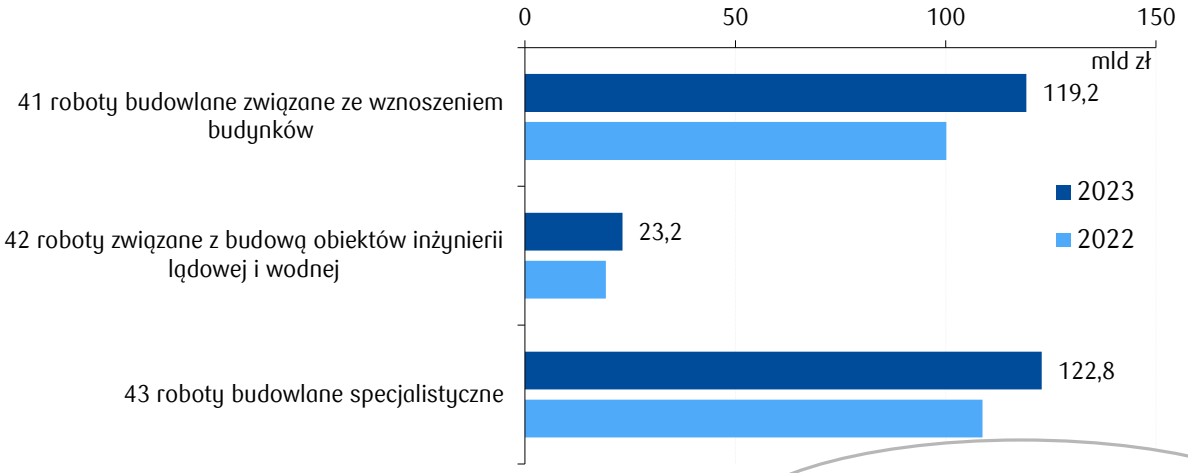

Przychody ogółem mikrofirm budowlanych w 2023 wyniosły 265 mld zł (+16%), zysk brutto wzrósł o 22% do 60,4 mld zł

Przychody ogółem w handlu detalicznym

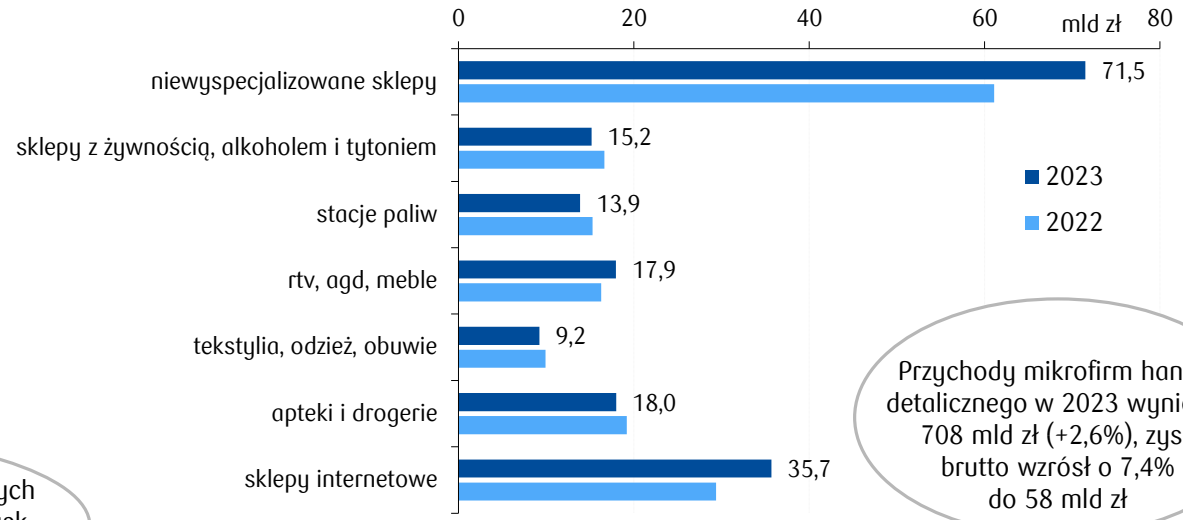

Przychody mikrofirm handlu detalicznego w 2023 wyniosły 708 mld zł (+2,6%), zysk brutto wzrósł o 7,4% do 58 mld zł

Wynik finansowy brutto w budownictwie

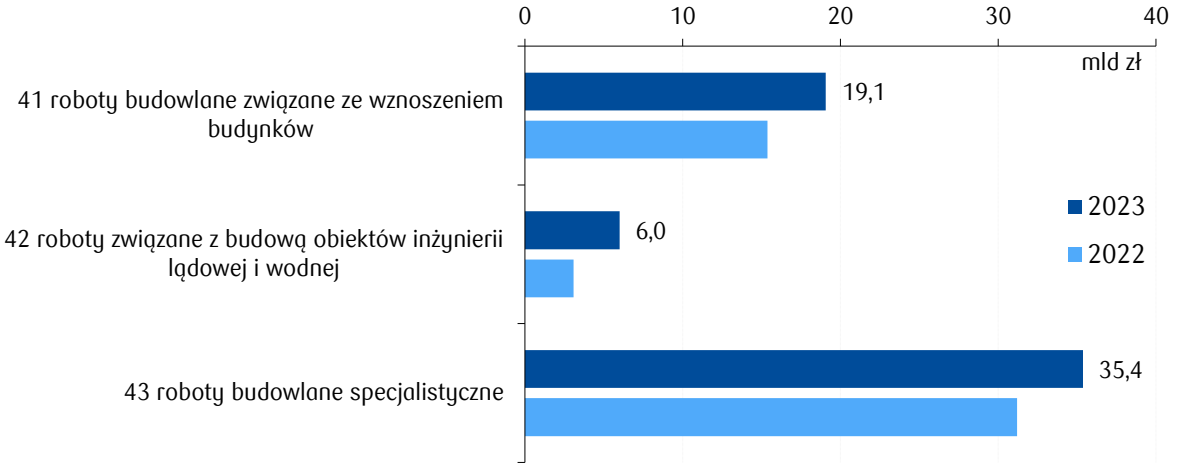

Wynik finansowy brutto w handlu detalicznym

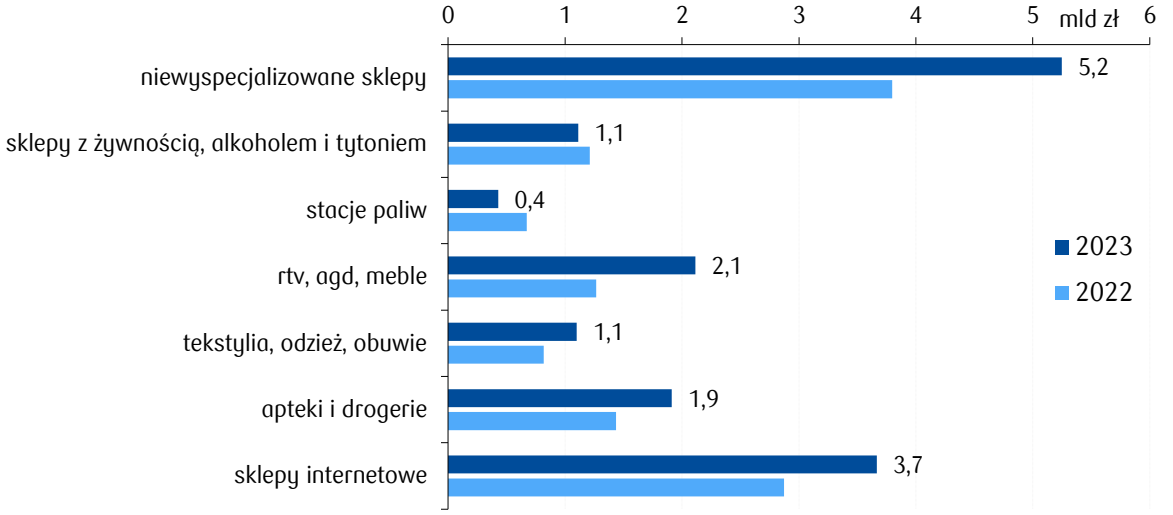

źródło: PONT Info, opracowanie PKO Bank Polski

Miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego zatrudnionego w mikroprzedsiębiorstwach

Bank Polski

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w firmach mikro i wynagrodzenie minimalne

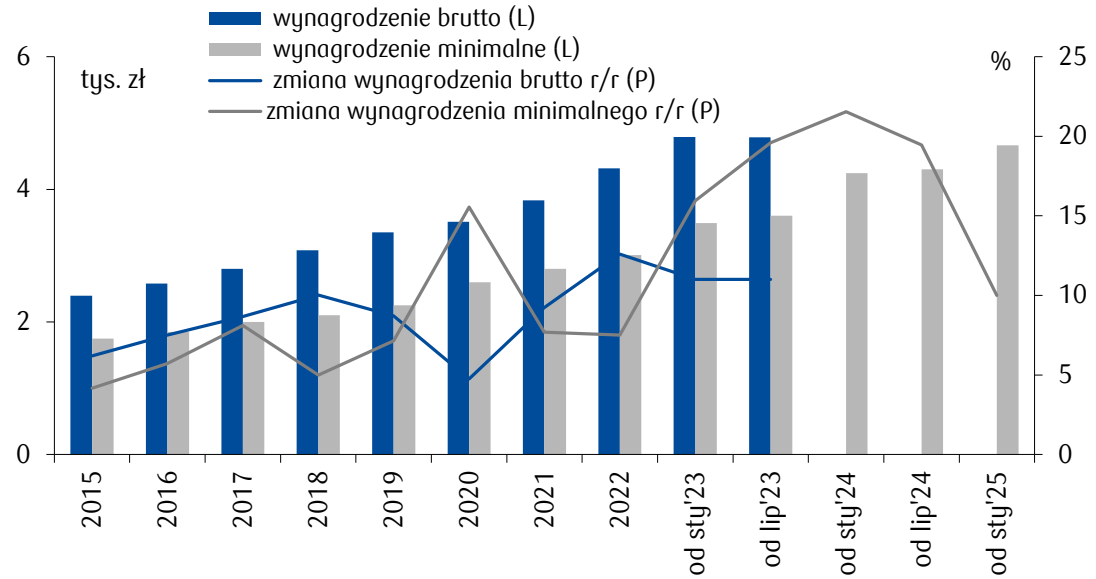

- Miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego zatrudnionego w mikroprzedsiębiorstwach w 2023 roku wynosiło 4791 zł (+10,5%).
- Najwyższe wynagrodzenia brutto otrzymują pracownicy zatrudnieni w telekomunikacji i informatyce, energetyce, podmiotach prowadzących działalność profesjonalną i finansową.
- Najwyższy wzrost wynagrodzenia odnotowano w mikroprzedsiębiorstwach z sekcji „opieka zdrowotna" (+15%), „zakwaterowanie" (+14,5%) oraz z sekcji „gospodarka wodno-kanalizacyjna" (+11,9%).
- **Poważnym wyzwaniem dla części mikroprzedsiębiorstw są znaczące podwyżki płacy minimalnej.** Wzrost płacy minimalnej powoduje automatyczne podwyżki dla najniżej zarabiających i presję na podwyżki ze strony innych pracowników, co może skutkować ograniczeniem zatrudnienia, a nawet zamykaniem działalności. Od 1 stycznia 2025 minimalne wynagrodzenie zostanie podniesione do kwoty 4666 zł brutto wobec 4300 zł brutto od 1 lipca 2024 (wzrost o 8,5%).

Miesięczne wynagrodzenie brutto w firmach mikro wg sekcji PKD

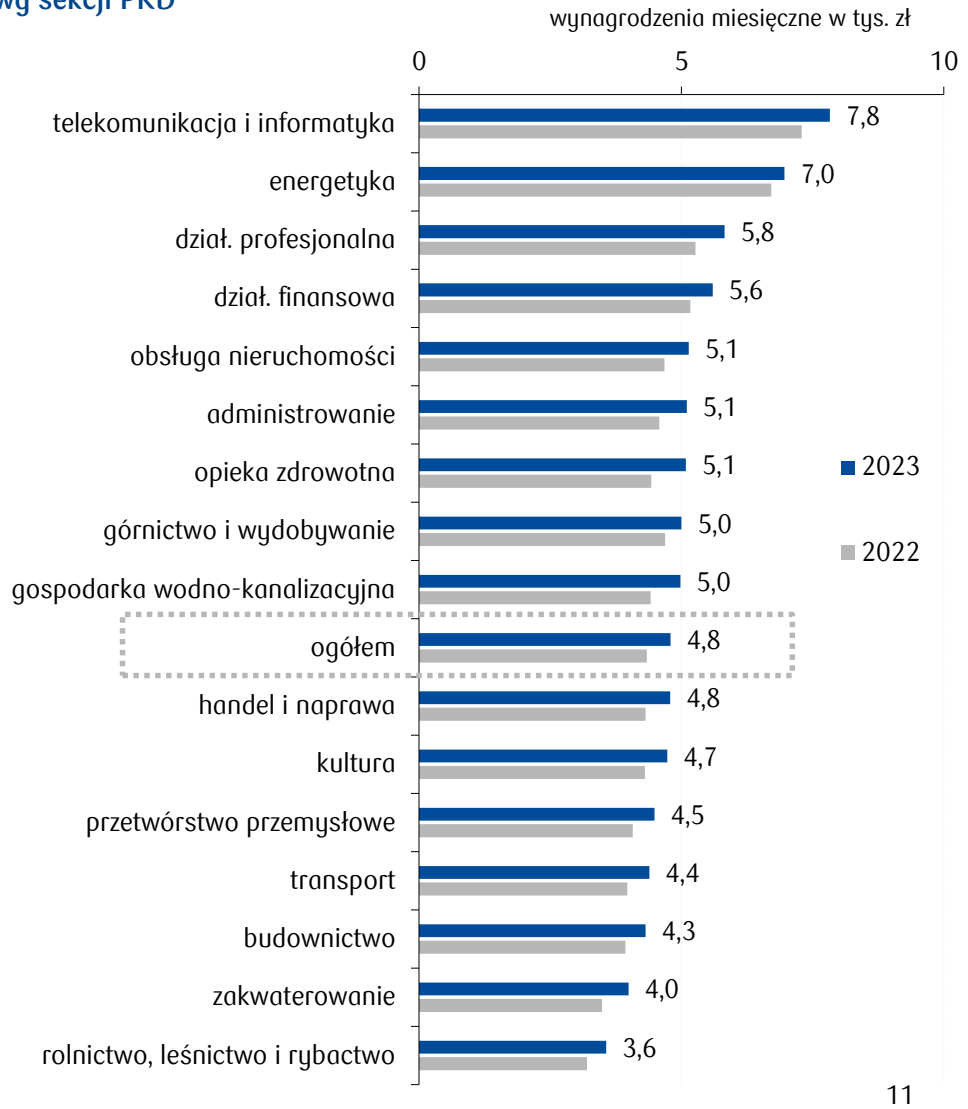

źródło: PONT Info, Gofin, opracowanie PKO Bank Polski

Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury według mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność budowlaną i handlową

Bank Polski

Budownictwo

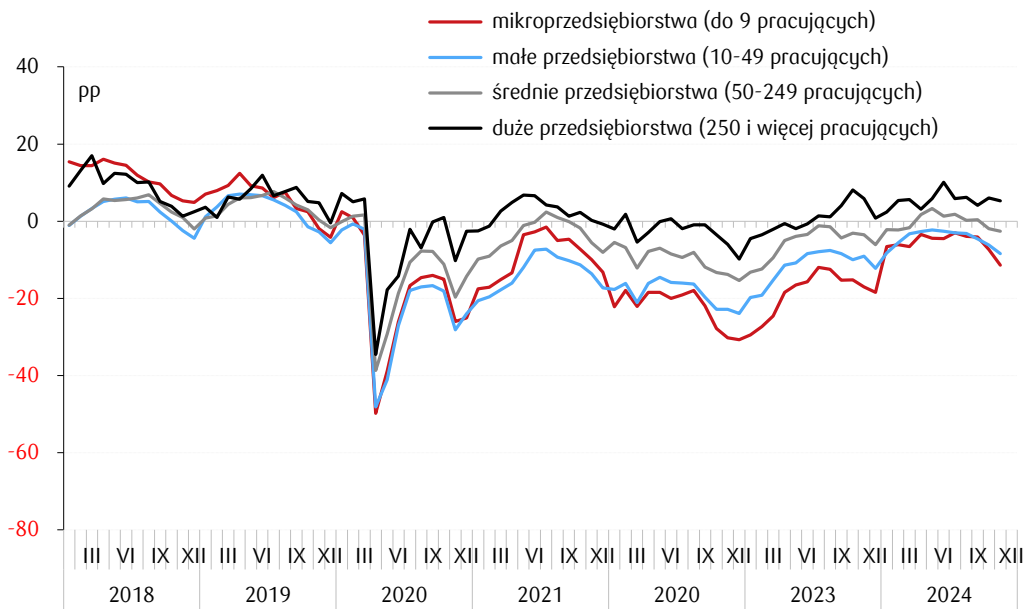

Handel detaliczny

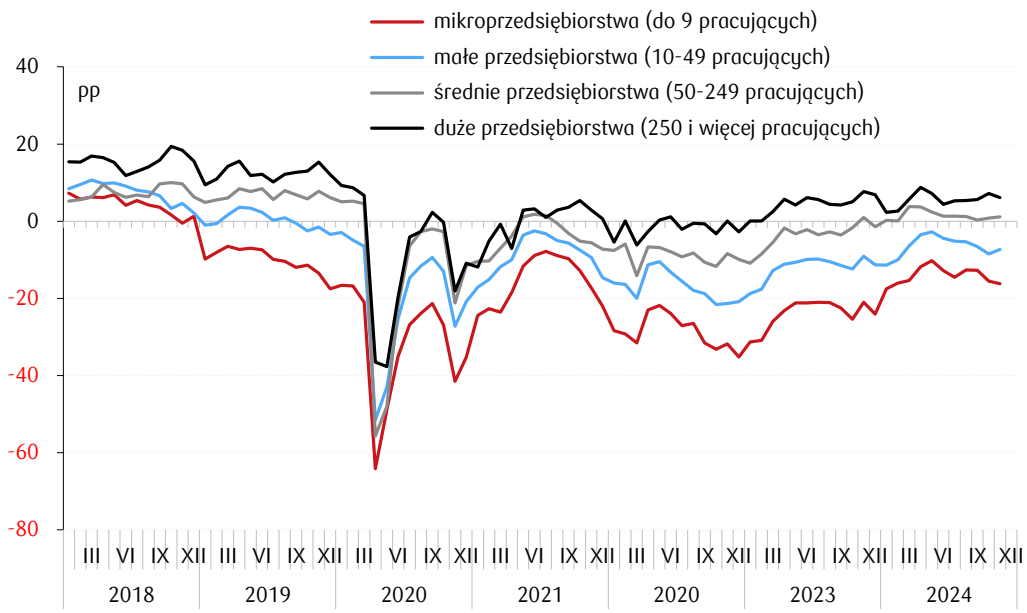

- Opinie mikroprzedsiębiorców prowadzących działalność budowlaną zebrane przez GUS odnośnie do koniunktury gospodarczej są bardziej negatywne niż pozostałych przedsiębiorstw z sektora. Najmniejsze firmy w listopadzie'24 postrzegają swoją sytuację najgorzej od grudnia'23.
- Także mikrofirmy w handlu detalicznym oceniają ogólny klimat koniunktury znacznie słabiej niż pozostałe podmioty. W listopadzie'24 wskaźnik koniunktury dla mikroprzedsiębiorców pogorszył się w porównaniu z poprzednim miesiącem, choć jest nieco lepszy niż przed rokiem.
- Wśród największych barier działalności zgłaszanych przez mikroprzedsiębiorstwa znajdują się m.in. **niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej, wysokie obciążenia na rzecz budżetu, niestabilne przepisy prawne, koszty zatrudnienia, koszty materiałów w przypadku budownictwa oraz wysoka. konkurencja w handlu detalicznym.**

źródło: Koniunktura w przemyśle, budownictwie, handlu i usługach w listopadzie 2024, GUS

Zadłużenie mikroprzedsiębiorstw w bankach

Bank Polski

Liczba udzielonych kredytów w okresie I-IX

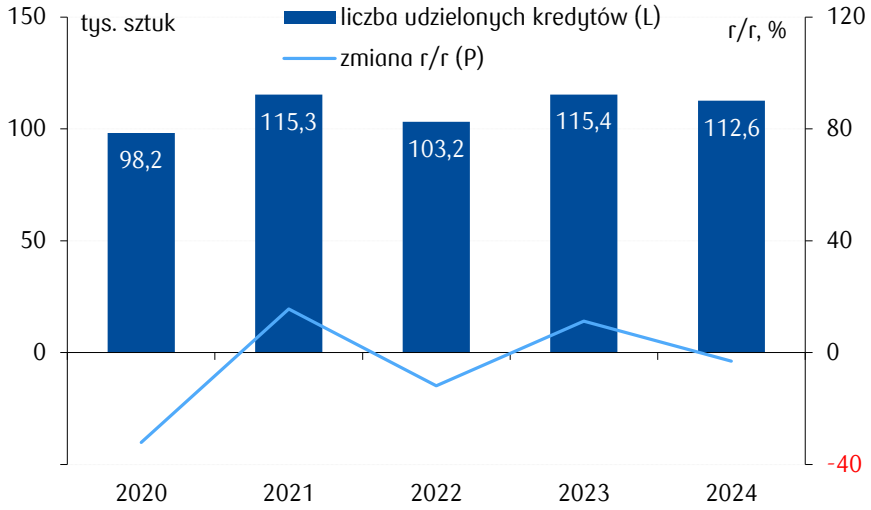

Wartość udzielonych kredytów w okresie I-IX

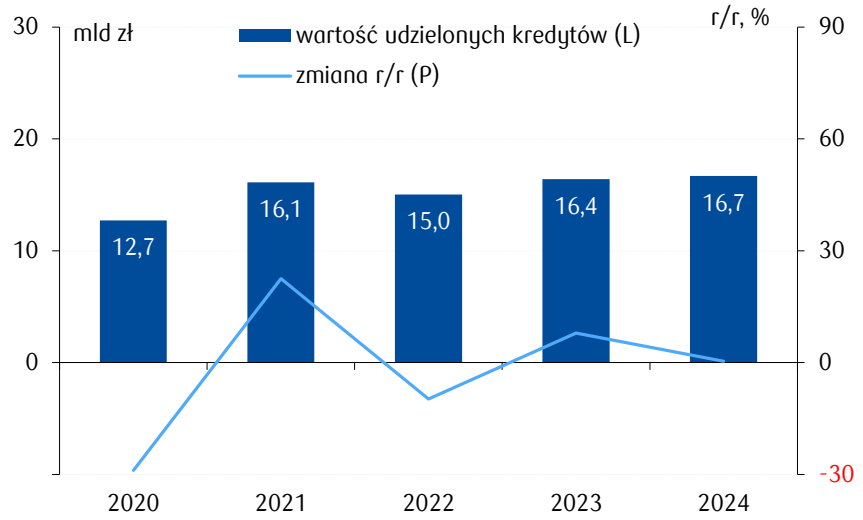

- **W okresie styczeń–wrzesień 2024 w porównaniu do analogicznego okresu 2023 banki udzieliły mikroprzedsiębiorcom o 3,1% mniej kredytów na łączną kwotę 16,7 mld zł (+0,4% r/r).**
- Choć znacznie zmniejszyła się liczba (-28% r/r) kredytów inwestycyjnych, to ich łączna wartość wzrosła o 16,3% r/r do 2,3 mld zł. Zanotowano spadek liczby i wartości kredytów obrotowych i w rachunku bieżącym.
- Ujemna dynamika liczby udzielonych kredytów dotyczyła wszystkich analizowanych sektorów: w handlu spadek o 6,6% r/r, w produkcji zmniejszenie o 5,2% r/r, w budownictwie o 3,2% r/r, natomiast w usługach o 0,9% r/r.
- W ujęciu wartościowym banki udzieliły o 5,5% wyższą kwotę kredytów firmom usługowym. W pozostałych obszarach nastąpił spadek wartości kredytów: w budownictwie o 3,1% r/r, w handlu o 3% r/r, w produkcji o 1,4% r/r.

źródło: BIK, PKO Bank Polski

Bank Polski

Departament Analiz Ekonomicznych

PKO Bank Polski S.A.
ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa
email: DAE@pkobp.pl

Główny Ekonomista, Dyrektor Departamentu		
Piotr Bujak	piotr.bujak@pkobp.pl	+48 693 333 127
Zespół Analiz Sektorowych	analizy.sektorowe@pkobp.pl	
Michał Koleśnikow (kierownik)	michal.kolesnikow@pkobp.pl	+48 723 672 759
Aleksandra Balkiewicz-Żerek	aleksandra.balkiewicz-zerek@pkobp.pl	+48 785 065 517
dr Mariusz Dziwulski	mariusz.dziwulski@pkobp.pl	+48 785 065 543
Piotr Krzysztofik	piotr.krzysztofik@pkobp.pl	+48 723 672 235
Maciej Rozkrut	maciej.rozkrut@pkobp.pl	+48 785 065 524
Anna Senderowicz	anna.senderowicz@pkobp.pl	+48 887 091 976
Karolina Sędzimir	karolina.sedzimir@pkobp.pl	+48 883 370 847

Zastrzeżenia prawne

Bank Polski

Niniejszy materiał („Materiał”) ma charakter wyłącznie informacyjny oraz nie stanowi oferty w rozumieniu ustawy - Kodeks cywilny, ani rekomendacji do zawarcia transakcji kupna, sprzedaży lub innego rodzaju przeniesienia któregokolwiek instrumentu finansowego. Bank dołożył wszelkich racjonalnych i niezbędnych starań, aby informacje zamieszczone w Materiale były rzetelne oraz oparte na wiarygodnych źródłach.

Informacje zawarte w Materiale nie mogą być traktowane jako propozycja nabycia którychkolwiek instrumentów finansowych, usługa doradztwa inwestycyjnego lub podatkowego ani jako forma świadczenia pomocy prawnej. Prognozy oraz dane zawarte w Materiale nie stanowią zapewnienia uzyskania określonych wyników jakichkolwiek transakcji finansowych ani przyszłych cen którychkolwiek instrumentów finansowych.

Materiał nie stanowi badania inwestycyjnego ani publikacji handlowej w rozumieniu Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2017/565 z dnia 25 kwietnia 2016 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tej dyrektywy.

Bank i jego spółki (podmioty) zależne oraz pracownicy tych podmiotów mogą być zainteresowani zawarciem lub być stroną transakcji finansowych, w tym zawartych na instrumentach finansowych, których wynik jest uzależniony od czynników (danych i informacji) wymienionych w Materiałach.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa, wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego numer KRS 0000026438, NIP: 525-000-77-38, REGON: 016298263; kapitał zakładowy (kapitał wpłacony) 1 250 000 000 zł.